

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sáchény-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDET M É N Y E K.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap sze lemi részét illstó
minden k ö z l e m é n y e k ide inté: endők.

Béremtelen levelek csak ismert kszektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és K Ö Z G A Z D A S A G I L A P.

A SZABADELVU PART K Ö Z L Ö N Y E

Megjelen n a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 pr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitor egyszeri beállításáért 5kr
Bély. géji minden hirdetésért külön 90 kr
Nyiltár 4 hasábos petitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglal
ujdonság sora 50 krajnár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szerda Február 15.

33 s.ám.

Debreczen, Február 15.

„Bismarcknak igaza van. Én nem akarok háborút.“

Állítólag, ezt a megjegyzést tette a
czár Bismarck beszédére. És annak va-
lószerűségét, hogy az orosz uralkodó így
nyilatkozott, — bizonyára nagyban emeli
azon körülmény, hogy Oro-zország hir-
lapjai többnyire igen békés szellemben
írják a német kancellár manifestá-
ciójáról.

Persze, — egyszerűen e s z a v a k
még nem tudnának minket megnyugtatni
az iránt, hogy közeli háborútól nem
tarthatunk. Minden zivartat mélyesé-
gesít s minden háborút konok békebiz-
tosítások előznek meg. És kiválókép az
orosz s z a v a k a t nem szokás épen be-
tű szerinti értelemben venni, miután sok
példa ismeretes arra nézve, hogy a leg-
kitartóbb kedvteliséssel az orosz politikai
körök követik a Talleyrandnak tulajdo-
nitott tanácsot, hogy: a beszéd arra való,
hogy gondolatainkat elleplezhessük.

Tehát a pétervári békehangok, ma-
gukban véve, még édes-keves biztosíté-
kot nyújtanának, hogy már most nyugton
lehetünk s nem kell kényelmetlen utra
készülnünk, — Varsó meg Moszkva felé.

Sokkal megnyugtatóbb két másik
körülmény, az egyik az, hogy Oroszor-
szág — daczára minden eddigi erőfeszíté-
tésnek, csapatszállításnak stb. — tény-
leg nincs azon helyzetben, hogy egy há-
borút a siker kilátásaival indíthasson meg.
Az iránt egybehangzók a tudósítások,
hogy nem is a támadásra való, hanem
pusztán a védelmi intézkedések sem tör-
ténnek meg kellő mértékben s az orosz
haderő még defensív situációjában se tudná
maga eléggé tartani. A határra fölhal-
mozott csapatok egészségi állapota fölülte
kedvezőtlen, ellátásuk rossz, nincsenek
kellőkép kiegészítve s általában harc-
képességüket illetőleg nehéz aggodalma-
kat táplálnak a főparancsnokok. Az eddi-
gi zajos készülődés még nem vezetett

semmi számbavehető készütségre. Hitelt
érdemlő pétervári távirat szerint, a pa-
raucsnokok véleményei olyanok, hogy a
legdühösebb chauvinistáknak is elmehet
a kedvük a támadó háborútól.

És valójában kezd is már elmenni
ez a kedv, a minék egyik nevezetes je-
lensége az a szokatlan egyértelműség,
melylyel az orosz sajtó a szövetségi szer-
ződés közzétételét, Tisza és Bismarck be-
szédeit — a közép-európai liga e hatal-
mas erőnyilvánulásait — békéseknek, sőt
örvendeteseknek magyarázza. Gondosan
elkerülvén a stírián hangoztatott orosz
büszkességre s erőérzetre való hivatko-
zást, mely a közzététel tényében s az
illető beszédekben (bármilyen tapintatosak
s békéltető) bizonyára nem egy alkalmat
lehetne a föllobbanásra.

Oroszország csöndes, mert készület-
len. És csöndes (a mi a második meg-
nyugtató körülmény) azért is, mert a most
már minden részletében ismert német-
osztrák-magyar-olasz szövetség oly tulyo-
mó erőt állít szembe az orosz agreszív
szándékokkal, melyet Oroszország a gyö-
zelem remé yével nem támadhatna meg.
Ez ma már nyilvánvaló.

Az Olaszországgal kötött szövetség
részletei a napokban kerültek nyilvános-
ságra. A szerződés bizonyítja, hogy akár
Franciaország, akár Oroszország támadná
meg a szövetséges államok valamelyikét,
minden esetben két hatalom teljes hadse-
rege lép szembe a támadóval. És ha a
franciák és oroszok közösen operálnának
mind a három ország összes hadseregei
szállanának sikra a két szövetséges ellen.
Es hozzá még, háboru esetére, Anglia is
kötelezte magát, hogy hadi hajóival meg-
védí az osztrák-magyar és olasz partokat.

Königsbergtől Nápolyig, s azon fe-
lül s azon alól, a mig a liga tengeri ha-
talma ér: három nagy hatalom, óriási s
s jól védett területekkel, milliók meg milli-
ókól képzett s kitűnően felszerelt had-
seregekkel, — képez roppant választó
vonalat az egymáshoz szító francia és

orosz törekvések közt. Olyan választó
vonalat, mely minden perczben kész
Európa keleti s nyugoti oldala felé fron-
tot képezni, hogy — ha kell — erőszak-
kal küzdje ki a békét, melynek érdekében
egyesült.

Ebben van a mi megnyugvásunk; és
nem az orosz szóbeli békebiztosításokban.
És a szövetség hatalmának részletes ism-
rése most már meggyőz az iránt is, hogy
Bismarckból nem tulzott önértzet szült,
midőn az orosz csapatmozgalmakat szint-
ugy mentegette s azoknak nyugtalanító
jellegét teljességgel nem látszott tulajdo-
nitani.

Két miniszter kitüntetése. A király
Baross Gábor közmunka- és közlekedésügyi
és Fabiny Teofil igazságügyi miniszternek
a valóságos belső titkos taná-
csosiméltóságot adományozta.

Országgyűlés.

Budapest, február 14.

A képviselőház mai ülésében tovább
folytatta az igazságügyi költségvetés tárgya-
lását. Első szónok Holla k y volt, a ki „er-
délyi bajokról“ beszélt s főleg azt helytele-
nitette, hogy az ország különböző részeiben
háromféle sajtótörvény van érvényben; —
S p ó n e r Andor kiváltképen azt kifogásolta,
hogy több halalos ítélet esetében azok vég-
rehajtásának sorrendje ítéletileg állapittatik
meg. Utána V e s z t e r Imre szölt és igaz-
ságszolgálatának „ijesztő momentumaként“
a restantiákat tünteti fel; kifogásokat emelt
az újabb igazságügyi kinevezések ellen; a
statárium alkalmazását a dunántúli részekben
indokolatlannak mondja; végül sürgeti a ka-
tonai igazságszolgálatát reformját, mely fő-
kép a népfelkeltési törvény megalkotása óta
elkerülhetetlenül szükségessé lett.

H o r v á t h Gyula tüzetesen nyilatko-
zott a szabadelvű körben a minap törtétekről;
elmondá, mint került a szélsőbali lapba
az illető közlemény; tiltakozott azon vád el-
len, mintha egyes felszólalásai által a minisz-
terelnök intencióinak megvalósítója lenne. A
szabadelvűpárti körben történt felszólalásával
távolról sem szándékolt pártbomlasztást, s az
ellenzék igen furesán jár el, midőn azt hirdeti
hogy a kormánypártban egyebet sem tudnak,

— Miért nem maradtam itt; Sok dolog
nem történt volna, a mi így megtörtént.

Csongrády Gyuri mélyen reá nézett.
— Sok, igen sok... — mormogá Fehér
Ármin.

S még tovább morgott valamit, de oly sut-
togva, hogy nem lehetett érteni. Elhalt a szó a
sóhajban.

Annnyit láthatott Csongrády Gyuri, hogy ez
ember nem boldog. Szívének titkait nem akarta
ismerni, nem akart oda behatolni, s visszatért a
politikához s Mühlbach regényeihez, melyek nem
zaklatják fel valami nagyon az ember kedély-
nyugalomát.

Az ebéd lassan, nem épen nagyon mulatsá-
gosan s viláért sem zajosan végre lefolyt. Csong-
rády Gyuri örült, hogy vége lett. Már kezdett
kifogyni a beszédből s mindinkább nehezebben
esett beszélnie.

Ebéd után Fehér Ármin kiment magányo-
san kertjébe, egy lugasban leheveredett s a nagy
forrósgától és a mult éjjeli álmatlanságtól elbá-
gyadva elaludt.

Pali lopva idáig követte. Láta, hogy al-
szik s fölébredt benne a gondolat, hát ha álma-
ban lementszhetné nyakáról a fekete zsinéget s
elorzhatná a medaillont.

Sokáig küzködött magában, a gondolattal,
aztán végre befordult a házba, olót dugott zse-
bébe s visszatért. Mikor visszajött, atyját már
ébren lelte; hamar fölébredt nyugtalanul álomból.

Fehér Ármin végig huzta sovány ujjait
sápadt arezán s lassan, bágyadtan fölkel. Meg-
látszott nagyon rajta, hogy egész testében meg-
soványodott ujjai begyég.

Észrevette flát s intett neki, hogy jöjjön
közelebb.

A fü kezével a kert végébe mutatott, hol
az öregek sírja állt. Nem szölt egyebet semmit,
elfordította fejét s megállt a lugas előtt.

Az apa nem hívta őt magával s önként

mint mindenre igent mondani, s ha aztán
ugyanitt a kormány egyik másik tagja elle-
nében eltérő nézet nyilvánul, ezt pártpolitikai
czélokra igyekeznek kizsákmányolni.

H ó d o s s y Imre igazságügyünk összes
bajait, a szóbeliségre fektetett egységes jog-
rendszerrrel véli oroslandónak, egy második
postulatunk pedig azt állítja tel, hogy a
bírói szervezet kapcsolatba hozandó az ügy-
védi karral, azaz minél több bírót kell az
ügyvédi karból kinevezni. Miután Horváth
Gyula, félreértett szavait rectificálta, Teleszky
István emelt szót, általános figyelem és érdek-
lődés között s rendkívül érdekes és tanulságos
adatokat hozott fel Német- és Franciaország-
ból, annak illusztrálására, (s ezt Hódossyval
szemben tévő), hogy a szóbeliség éppen nem
csökkenti a restantiákat; szónok a szóbelisé-
get csak óvatosan és egyelőre csak a sommás
perekben véli behoandónak.

Beszédét a többség zajos, élénk helyes-
lésekkel fogadta. — S z a l a y Károly a hit-
bizományokról s a bűnvádi eljárás terén ta-
pasztható anomáliákról beszélt. F e n y -
v e s s y polemizált Teleszkyvel, a ki aztán
személyes kérdésben földeríté Fenyvessy abbeli
tévedését, mintha Németországban nem volna
a teljes szóbeliség behozva. Végül tüntetően
üres padok előtt Csatar beszélt, mire elnök
az igazságügyi tárca feletti általános vitát
bezárta s ezzel az ülés véget ért.

A rubel árfolyama.

A rubel árfolyama óriás mértékben ha-
nyatlak. A czárnak ott von Szibériája, a Pál
erődje, titkos rendőrsége, agyonfojthat min-
den nyilt szót, az önnállóság minden nyilat-
kozatót, de a bankjegyek ára felett nem ren-
delkezhetik.

Oroszországban az aranynek 90% az
agiója! Ez azt bizonyítja, hogy Oroszország-
ban roppant izgatottság uralkodik, hogy a va-
gyonos osztályok arra törekcsenek, miszerint
vagyonukat aranyra változtassák át, hogy
egy esetleges háború megsemmisítő követ-
kezményei ellen véde ke z z e n e k; hogy
minden művelt ember, ki hazájának poli-
tikája fölött töpreng, attól fél, miszerint a
czár már annyira ment, hogy visszatérnie
igen nehéz. Egy papirrubelnek ma alig van
nagyobb értéke, mint egy papirforintnak. Ha
nálunk a pénz annyira megrosszabbodott vol-
na, mint Oroszországban, akkor husz francot

nem ment. Utánna nézett atyjának s látta, hogy
a sirok felé tart. A fák remekára eltakarták.

A fű utánna ment; látni akarta. Meg is
látta, atyját a sir előtt állva, levetett kalappal.
Nagyon mély bánat látszott arcán, hanem a bán-
nat lassankint ingerültségnek adott helyét; mint-
ha boszus volna önmagára, fölcsapta fejére a ka-
lapot és sokkal gyorsabban távozott mint jött.

— Nagy oktalanság volt tőlem, hogy ma-
gam jöttem el, — szölt ez este Csongrády Gyuri-
hoz. — Ügyvédem elvégezhetné volna a dolgot.
Nagy oktalanság volt.

S magában sílyedve elhallgatott. Látszott
rajta, hogy megbánta, hogy ide jött, hol annyi
keserű emlék várta. De van az emberben valami
csodálatos ösztön, mely keresni látszik a vesze-
delmet, a bajt, hasonlóan az éjjeli lepkékhez,
melyek erőnek erejével a gyertya lángja felé
tartanak, addig röpkeve körülte, mig csak szár-
nyaikat elperzselve, a lángba nem vesznek.

Másnap délutánra az ügyvéd megérkezését
várták, kit a városból hivattak. Rendbe hozták
a jóságátruházás ügyét s harmadnap Fehér Ár-
min visszautazik Oláhországba. Nincs több dol-
ga itt, a többit elvégzi az ügyvéd és a tör-
vényészek.

Meglátszott Fehér Árminon, hogy nagyon
szeretne már távol lenni innen.

Második éjjel is nyugtalan, álmatlan éjsza-
kaja volt. A két éjjel összesen nem aludt egy
félórát. Reggel felé behunyta ugyan szemét, de
pár percz múlva fölriadt valami lázas álom
folytán.

Ebéd után újra ledől a lugasban, a hol
tegnap. Az augusztusi nap még forróbban süttött
s növelte bágyadtságát. Mélyebben és hosszasab-
ban elaludt, mint tegnap.

Pali halk léptekkel, lopva közeledett.

Körültekintett. Nem látott senkit. A lugas
sötétzöld boltzatával eltakarta őt most: közel
áll atyjához.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Csalódás.

Ugy kell a szívemnek,
Hadd sajjjon, hadd fájjjon!
Ki mondta azt neki, hogy a
Felhők között járjon?...
Hogy mindig az után fusson,
Mi elérhetlen.
Meg se' levő eszményekért.
Hiába, epedjen!?

Abból a világból,
Alig lelek itten:
Miben eddig, szívem, lelkem
Melegélem hittem!
... Nem csillag a lány szerelme,
Kilobogó fákllya;
Több a könnyet szülő füstje,
Nint a piros lángja!

A szeretet napja:
Holdvilágra váltott!
Semmi, a mi melegítne,
E hideg világot!...
Messze törő, magas érzés,
Hasztalan... hiába!
E törpül itt, az alacsony,
Lelketlen tusákba!

... A látszat, a külszin,
Koszoruzott Baálunk.
S vakon, hányszor mennyi v a l ó t,
Oltárára hágyunk?
Itt az önzés, — besimitva
Szép, mosolygó mázzal, —
Hangos, hazug ezégér alatt,
Hivalkodva házal!

Ott magát az „e r k ö l e s“,
Széltire kendőzi.
Mellét verni a „b e c s ü l e t“
Alig-alig győzi!...

— Lelked, a vásári zajban,
A mi felé árad:
Szárnysegetten, porbahullva,
Elfásul, kiférad!

A mi nagy: lenézve.
A mi szent: kihalva.
Sehol: a mi felemelne,
A mi lelket adna!...
— Mit annyi böles, ezer évig,
Imádságba rejtett:
Szennyes szájjal hánytorgatja,
Ma — az utca gyermek!

Óh azért a szívem,
— Ha tépve is szárnya —
Csak hadd szálljon, oda vissza,
A felleg világba!...
Hadd üzze, — bár kigunyolva —
Mi elérhetlen.
Az örök, szent, eszményiért
Rajongjon, epedjen! —ka — hály.

A bojár leánya.

Regény.
Irtá: Vértési Arnold.
(Folytatás.)
XVIII.
— Miért nem maradtál te itt? Ármin?
— szölt Csongrády. — Azt hiszem megválasz-
tottak volna most az országgyűlésre.
Ármin nem felelt. Egy hosszu perczig le-
süttött fővel hallgatott, aztán komoran sóhajta
szölt:

15 frtjával kellene megfizetnünk. Berlinben a rubel 172-ön jegyeztetik! Ez pedig nem békét jelentő árfolyam; ez azt jelenti, hogy Oroszországban rettenetes ijedelem szállta meg a kedélyeket, hogy a császár szava, melyért a kormányok lelkesednek, nem számítatik pénzügyi tényezőnek. Már maga e körülmény is arra mutat, hogy a döntő pillanat nem késleltetik soká.

Egy ily rubel-árfolyam bármily budgetképes kiforgatni sarkából, tönre teszi a vagyont, nyomort és szegénységet terjeszt mindenfelé s arra kényszeríti a kormányt, hogy világos irányt jelöljön ki. Oroszország naponta milliókat veszít a váltóárfolyam által; minden segéd eszköze kimerült, mert a pénzsajtó is felmondja a szolgálatot, ha a pénzhitel tönkre van téve. Oroszországban a papírrubel árfolyama helyettesíti a sajtószabadságot.

Az újságoknak azt kell írniok, amit a kormány parancsol, táviró csak azt sürgőlyözi meg, a mit a miniszterium megenged, a levelek számára tán léteznek egy cabinet noir, a tudósítók a kiutasítástól való féltéken nem mernek nyíltsággal írni, — de a papírrubel árfolyama korlátlan őszinteséggel jelenti az orosz politika irányát.

Most már tudjuk, miként gondolkozik az orosz nép a császár szaváról, pontosan értesülünk, mikép fogják fel a szövetségi okmány közzétételét s mily benyomást gyakorolt Péterváron Bismarck beszéde.

A lapoknak az a parancs adatott ki, hogy büszkén, fennhéjázó hangon írjanak; a papírrubel azonban elárulja azt a nagy ijedelmet, melyet mindenütt éreznek. Oroszországnak, ha csak nem akarja az egész birodalom anyagi jólétét feláldozni, vagy ki kell huznia kardját vagy visszavonulni seregeit.

A császár szava nem tartózkodhatna fel az orosz bankjegyek hanyatlását s a tőzsdék irányzatát se lesz képes megváltoztatni.

Külföld.

A béke fentartása. Királyi őfelsége érdekes nyilatkozata a helyzetről kering bécsi képviselői körökben. A múlt héten ugyanis őfelsége jelen volt az iparos bálban, hol Matschekó képviselőt megszólítással tüntette ki s az iparosok viszonyairól kérdésközdött. Matschekó kiemelte, hogy a nyári iparkiallástól sokat várható, ha ugyan az események lehetővé tennék megújítását. Erre őfelsége azt felelte: „Minden jelenség a mellett szól, hogy a kiállítás meg lesz tartható; remélem, hogy a béke az idén fenn fog tartatni.” — Pétervárról szintén biztatóbb hírek érkeztek, ámbarrról, a mi egyedül nyugthatna alapos megnyugtatót, a határszálon összpontosított hadsereg legalább egy részének hazarendeléséről, még mindig nincs szó. Ellenben nagyon valószínűnek tartják, — hogy az orosz kabinet nemsokára pozitív javaslatokat tesz a bolgár kérdés megoldására. E kilátással szemben fi-

Körültekintett. Nem látott senkit. A lugas sötétzöld boltozatával eltakarta őt most; közel állt atyjához.

Meggyőződött arról, hogy atya mélyen alszik. Lábujuhgyen jött a fia s még egyszer körülnézett.

Egyszerre csak valami csillogó tünt szemébe a földön a lehullt levelek közt. A gyermek kíváncsiság e perczen fölébredt benne, lehajolt s fölvetta a fénylő sárga tárgyat. Karika gyűrű volt.

Önkénytelen atyjának bal kezére esett most pillantása. Jól láthatta, mert ez a kéz végig volt nyújtva alvás közben a homlokon. Hiányzott ujjáról a gyűrű.

Lázasan dobogott a fiúak szíve, a mint kezében tartotta a karika gyűrűt. A fölöbano gyűlölet fejébe kergette a vért.

Ah tehát ez az a gyűrű, mely elfoglalja atyjának ujján a helyet, melyet gyakor kedves anyja jegygyűrűje foglalt el! Sima, kerek arany, ép olyan, mint amaz volt s mégis mily rettenetes különbség!

(Folyt. köv.)

Farkas-kaland.*

Irta: Giron Aimé.

A Kárpátok Magyarország északi részét, mint óriási patkó fogják körül. Az aranytermő Körmeöczbánya és a gyolesszővő Eperjes között a Tátra emelkedik fekete erdőivel s kinnyulik egész a téli fehérségben szétterülő lapályig.

Januárius van és ép, száraz, fagyos, derült napra virrad. Körmeöcz kapuinál egy fogat áll; a szánrud mellett három kis tűzverű aczellábu magyar ló türelmetlenkedik. Bundákba burkolódva egy orosz pap indul a szánkán, fiatal feleségével és három éves kis fiával. A gyermek feckázódik örömben,

gyelmet érdemel azon pétervári jelentés, hogy ott most sokat foglalkoznak a san-stefanoi szerződéssel, melynek helyét a nemzetközi jogban tudvalevőleg a berlini szerződés foglalta el. Az orosz politikusok most azt a kérdést tanulmányozzák, mennyiben történt a san-stefanoi szerződésben több gondoskodás, mint a berliniben, olyan események elhárítására, minők, most Bulgáriában beállottak. Az oroszok kénytelenek elismerni, hogy e tekintetben az egyik szerződés legalább is oly házagos, mint a másik. A san-stefanoi szerződésben szintén nincs intézkedés azon esettel szemben, ha a Bulgáriában alkotott jogrend megdőntetné. Ignatiev gróf ezt épp oly kevésbé vette számba, mint azon diplomaták, kik Oroszországot a berlini szerződésen képviselték. Így tehát kétségtelen, hogy az orosz diplomácia e tekintetben kezdettől fogva a legnagyobb hanyagsággal járt el, s első sorban őt terheli a felelősség azért, hogy az Oroszországra Bulgáriában kedvezőtlenül alakult helyzet orvoslására szerződésileg előrebirtosított eszköz nem kínálkozik. E tapasztalás nagyon kijózanítólag hatott az orosz politikai világra, mert most elkelt ismernie, hogy a berlini szerződés e pontban semmi esetre sem hátrányosabb Oroszországra, mint a san-stefanoi szerződés, mely pedig tisztán az oroszok műve. Különösen Ignatiev grófot okolják e hibáért s irányában az elégedetlenség igen élesen nyilvánkozik.

A francia képviselőházban hétfőn ismét nagyon különös események játszódtak le s a Tirard kormány csak a legnagyobb nehézséggel bírta magáról a teljes vereséget elhárítani. A kormány Tonking számára husz millióm hitel kért. Tonking igen népszerűen a francziák előtt s noha igen kevesen merik nyíltan kimondani, hogy vissza kell onnan a francia csapatokat vonni, valahányszor e czimen a kormány pénzt kér, igen sokan akadnak, kik a költségeket megszárazni nem akarják. Hétfőn is hosszú vita folyt ez ügyben. Végül 256 szóval 256 ellen, tehát a szavazatok száma mindkét részén egyenlő volt, megtagadták a husz milliót. Tirard azonban feltalálta magát s azt mondta, hogy ezt a szavazatot felhívásnak veszi a takarékoságra s ez okból már nem husz milliót, hanem kétszáz ezer frankkal kevesebbet kér. Új szavazás történt tehát, melyben a kormány nyolcz többséggel győzött. Hogy ezzel a többséggel sokáig lesz e képes magát fenntartani, az valóban alig hihető.

Napi hírek.

Főispáni ebéd. Gróf Dégenfeld József főispán ur ő méltóság és neje ma a megyei közgyűlés tagjait saját lakosztályukban rendezett ebédre hívták meg.

Ejjegyzés. Dr. Irinyi Irinyi István, tegnap jegyezte el Nemes Kálmán ügyvédnek, pártunk buzgó tagjának, szép és kedves leányát Ilonát. Szívvel gratulálunk a jegyeseknek.

Felolvasó estély. A kereskedő ifjak „önképző egyesületében“ e héten csütörtökön este 8^{1/2} órakor, T. Fábán Lajos Mór ur a kereskedelmi akadémia tanára fog felolvasást tartani. „A modern műiparról“ Az egyesület tagjai és vendégeik az estélyre ezennel meghívottak. A választmány.

Halálozás. Szarvassy Vince vásárbíró szomorú csapás érte; leánya Erzsike Lőrinczy Györgyné Rimaszombaton elhunyt. A

az anya aggódik egy kicsit; az apa nyugodt és bizik védtől szentképeiben meg a saját erejében, mert ő is csak parasztember, mint a többi. Holnap, vasárnap Eperjesen kell miséznie.

Ep mikor kezébe veszi a gyeplőt, egy cigánylegény bukkant elő. Tagbaszakadt, pompás fezők. Bronzszínű arcából két nagy fekete szem villog ki; hosszú koromfekete hajának csigái ünneplő ruhájára omlanak. Ez az ünneplő egy viseltes ui köpenyeg, a nagy ezüstgombokkal telivarrt roncoss hacuka fölébe kanyarítva. Hóna alatt az apáról fiura szálló hegedű. A csavargó a pópához sunnyog és kezét csókol neki:

— Ugy-e Eperjesre megy, szent atyám? Én is oda szeretnék; cigánylakoziba vagyok hivatalos. Az ut nagy; a hó térdig ér. Vajjon elférnénk: én meg a hegedűm itt a szánkán?

— Szállj föl, a Jézus nevében! — mondja a pópa.

A cigány felezihelődött. Mint kutya vonta meg magát a gyermekét térdén tartó papné lábánál. A pap megsubogtatja ostarát; a lovak neki rugaszkodtak s a szán repedő selyemszisszeggel csuszott a havon. A kis fiu mosolyogva cizrogatta a feketeszemű cigány fejét és játszott nagy ezüstgombjaival. A cigány meg csak nézte, csak nézte a papnét, a ki olyan gyönyörű szép asszony volt, szelid, égszín szemével.

Fehér volt minden; a völgy, a halmok s a kelő nap világában ezüsttől csillogó sikság. Semmi más a kék ég alatt, a fehér föld fölött, csak a lovak patkói alól felkavargó hópor és csikorogva síkló vasalt szánka. — Nemsokára sötétedni kezdett az ég; nehéz, sötét felhők szálltak alá. Balkézt a Tátra fenyő és bükkerdői. Az éjszaki szél valami üvöltés formát hoz magával. A pópa összeborzong, a lovak meghökölnek.

— A kárpáti farkasok! — mormog a cigány.

vesztes család következő gyászjelentést adta ki: Lőrinczy György és kis leánya Anna Mária; — Szarvassy Vince és gyermekei Mariska és Gyula; — özv. Lőrinczy Endréne és leányai Anna és Judith, a többi rokonok nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a hü. jó, szerető feleség; gondos, gyöngéd anya, tisztelő gyermek, jó testvér, meny, illetve sógorné és rokon LŐRINCZY GYÖRGNÉ szül. SZARVASSY ERZSIKE virágzó ifju élete 24-ik tavaszán, boldog házasságát tizenhatodik hónapjában, folyó év és hó 13-án, délután 3 órakor, hosszu szenvedés után jobblétre szenderült, A drága kedves halott hült tetemei folyó év és hó 15-én, d. u. 3 órakor fognak a rimaszombati sarkertben az ev. ref. hitvallás szertartása szerint örök nyugalomra tétetni Szerete Istent, mert ifjan halt el. Legyen örök álma oly édes, mint rövid boldogsága volt! Rimaszombat, 1888. február hó 13-án.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon rokonoknak, kartásaknak, általában a résztvevő közönségnek, kik boldogult feleségemnek végzettségétől megjelentésükkel bánatomat enyhíteni igyekeztek, e lap útján hálaalköszönetemet nyilvánítom magam s a testvérek nevében. Debreczen 1889 febr. 15. Miskolcz János m. k.

A növegyeti álarcos bálon elveszett egy kék toll legyező. A szives megtaláló kéretik szerkesztőségünkbe letenni, hol illő jutalomban részesül.

Csanády Sándorról és a n. kerekű várról. Midőn ezelőtt jó öt héttel egy rosz akaratú m-nifestatio után a lapok az öreg Csanády Sándor halálhírére közölték, meg a mint a hirneves emberek holta után szokták — az életrajzát is, sok valótlan adatot is világáig becsatoltak a nekünk küldött. Így többek között elneveztek Boeska-utónak s azt írták róla, hogy a nagy-kerekű birtoklasi jogot családja egészen Boeska Istvánig fölviszi.

— A nagyváradi „Szabadság“ vasárnapi számában egy Nostradamus álnevű uri ember ezeket a t e v e s a d a t o k a t helyreigazítja s elmondja hogyan jutottak a Csanádyak a történelmi nevezetességű n. kerekű fejedelmi várkastély birtoklásába. Ez pedig a következő történet a Nostradamus előadása szerint: Boeska István halála után N. Kerekű egyik földes ur kezéről a másikra került s a kálvinista birtokba pápista gazdák ültek: Bucsi Mihály, Mártonosi Zsigmond és a bécsi béke nagy nevé kivívójának ősi várában a 18. század első felében misét szolgáltattak. Hanhuh Jeremiás, pater Zakariás és pater Dudár. Hanem 1749-ben N. Kerekű Artánd s egyéb jószágok mint örökség és praedium örök áron resignáltattak négyszáz és egynehány ezer frton a nemes és vitélő Hodossy Jánosnak, a ki a helvetica confesiot vallotta; felesége pedig Magyar Kossai Judit volt. Hodossy János uram (az idősbik, mert volt ifjabb is, aki 1765-ben hunyt el) 1761-ben történt halálakor az özvegyen kívül egy hajadon leányt is hagyott hátra: Klárát. Ezt a Klárát 1764-ben vette nőül ifj. Csanády Sámuel magyar lovas hadikapitány. Ezek voltak a Sándor nagyszülei. Így jutottak a Csanádyak a n. kerekű nyártság várkastély birtoklásába, mely Hodossy Klárának menyasszonyi kelengyéjét képezte. — Csanády Sámuel, a nagyapa 1788-ban (január 14-én) szállt sírba s az ettől számított századig évforduló az unokák közül csak egyet talált életben; azt is kívül az ősi fészeken s egy

Csakugyan a farkasok meghallották, megszimatozták, meglátták a szánkát. A téli éhségtől megéhesedik fülök, orruk, szemük. A foltalan fehérségű sikság messzeségében már látszik is egy pár sötét kis elszórt pont. A pontok összevonulnak. Most már egy nagy fekete vonal lett belőlök, fenyegetően közeledő. Az anyja leblere szorítja gyermekét. A pópa hajszolja lovait és minduntalan hátratekint. A cigány is kikiemeli fejét a kasból és belenéz a messzeségbe.

— Jönnek! mondja fojtott hangon. Bizonny jönnek. A fenevadak fekete hullámvonalban vágtatnak a havon.

— Legalább is harmincz darab, szólt megint a cigány.

A fiatal asszony felsikolt és kis fiát bundája alá rejti. A pópa arcára kiül a halálos félelem. Mit tegyenek? A fenevadatok serege már csak egy ködöbásra... Itt vannak.

A cigány hegedűjéhez kap. Vastag vonal dolgozza végig a hurokat, bizar ak kordokat halmoz egymásra, hogy elriadjanak a gyáva farkasok. — Nyavalyatörős csárdásra gyujt. — A topornyán—férgék egy perczig visszazúdulnak; de az éhség bátorítja őket. A cigány belekap a Rákóczi-indulóba; vad hangokat esal ki a hurokból. — A farkasok egy pillanatra még meghuzódnak, aztán előrohannak. A három ló tag orrlíkokkal horkol; bordáik remegnek. Megvadulva száguldanak, nyomukban kavargó a hó. A szánka recseg, ropog, egy repül. De mit használ az? A farkasok csordája harmincz lépésre a nyomában, tátongó torokkal, lángoló szemmel. A hegedű csüggedten hallgat.

— Áldj meg, szent atyám! kiáltott a cigány, imádatlalt nézte a fiatal asszony kék szemébe. Ma reggel jót tettél velem. Az én életem nem ér annyit, mint a szép feleségéd s a jó kis fiadé. Míg engem a farkasok felfalnak, ti megmenekedhettek.

kiméletlen durva felületére azt is meghaltak hiszi az ország. A Csanádyak házasság által aztán rokonsági összekötésbe jutottak Biharmegye legnemesebb közneves családjával; az Erdődyekkel, Doboziakkal, Fraterekkel, Beóthyekkel, Marosyakkal, Bagossyakkal, mely utóbbiak, ex genere de Kaplony származtak sőt komas-g utján a Tisza családdal is. Végül megemlítjük, Nostradamus után, hogy a n. kerekű vár jelenlegi birtokosa egy őszkék családj ivadéka: csik-szentsimoni Lakatos János.

Előfizetési felhívás. „Pénz és hitel“ társadalmi és közgazdasági irányú, ismeret-terjesztő és népszertűen tartott folyó s a s r a, mely a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesület termében folyó 1888 év február 9-én Zalai Márk debreczeni kereskedelmi akadémiai tanár által nagyszámú hallgatóság előtt tartott. És z e s k e d t t e k é p z é s l e v é n minden felolvasásnak cizlja azon igyekeztem, hogy az élet iskolájában gyűjtött tapasztalataimat a tanulni és tudvágyó fiataloknak egyszerű, kerestelen szavakban előadjam, minden tudományos szinezet nélkül. Hogy pedig felolvasásom némi maradandó nyomot eredményezzen és a pillanatnyi sikeren felül emelkedhessék, — többeknek buzdítására elhatároztam, — hogy azt szelebb köröknek is hozzáférhetővé teszem. Ránk fér mindnyájunkra egy kis jó akard buzdítás és lelkesülés, mi kedélyes szavakba öltve inkább hat, mint a rideg, komoly követelés hang. Felolvasásom tartalma: Az emberiség csecsemő gyermek, ifju és férfi kora a kereskedelemben. Arany-ezüst és papirpénz. A takarékoság, mint tüke és hitelszerző. A hitel hatása az összeforgalomra. Az idő, mint pénz. A hitel elfajulása, mint uszora, pazarlás és szédelgés. Egy füzet ára díszes kiállításban 40 kr. Az előfizetések a kereskedelmi akadémiai helyiségben letett iven is eszközölhetők. Z a l a i M á r k.

Wagner concert. A „Debreczen“ mult szombat számában megjelent az hírrel szemben, mint ha a hirdett Wagner concert részvét hiánya miatt maradt volna el, mely vélemény azóta a közönségnél is mind inkább elterjedt, kötelességének ösmeri a rendezőség kijelenteni, hogy a Wagner concert, nem részvét hiánya miatt, hanem csakis — a mint az közölve is lett — a primadonna Hauser Mathild k. a. komoly és hosszadalmas betegsége miatt maradt el, és pedig nemcsak a debreczeni concert, hanem az egész tournée, miután a nevezett művész most is beteges fekszik Triestben s talán hónapokig nem fog énekelhetni. Biztosítjuk a „Debreczen“ szerkesztőségét a honnan a fen említett hírkikerült, hogy a Wagner concert iránt a közönségben az érdeklődés oly nagy volt mint évek óta egy hangverseny iránt sem és az anyagi siker bizonyára a Patti és Joachim concertek sikerével versenyezett volna, mire elég bizonyíték azon körülmény, hogy a jegyek kiadása után az első napon hatvan forint áru jegyek keltek el tizenegy nappal a concert előtt és midőn már tudva volt a hangverseny elmaradása még folyton tartott a jegyek utáni kérdésközdés és általános a concert elmaradásért való sajnálkozás. Az ilyen elementaris akadályról a rendezőség nem tehet és nem helyes az ily hamis hírek terjesztése által — azért, mert már néhány concert valóban részvét hiánya miatt elmaradt, — a közönséget és az idegen művészeket elriasztani.

És mielőtt a pópa egy szót szólhatott volna, a csavargó kivette magát a hóba. A házaspár a borzalom fagyja dermeszti meg. A gyermek, az elaludt anyja meleg bundája alatt. A cigány eltűnt a fenevadak sűrű, bukfenczöz, üvöltő kavargásában. A szánka repül mint a szélbe kilőtt nyil. Előttük, mögöttük megint minden fehér, üres a havas rónaság. Szegény cigány!

De egy szegény cigány kevés ennyi éhesfarkasnak. Valamennyi egyszerre rohant rá: se hely, se falat nem jutott mindenkinek. A felkopott állu fenevadak a fehér ködbe vesző szánka után eredtek. A pópa látta, hogy ismét nyomukban a fekete hadrend. Hátra-hátra nézve ütötte-verte lovait. Az anyja is visszatekintett. Oh, a farkasok megint itt vannak. Be akarnak ugrani a szánkába, marják a lovak oldalát. A szegény állatok iszonyu nyerítéssel ágaskodnak. Az éjszaki szél süvölt, a farkasok vonitanak. Egyik szörnyű szökéssel felkapaszkodott a kasba. Az asszony kétségbeesetten ugrik fel és a hóba ejti kis fiát. Irtózatos sikoltással rogyik össze.

Az apa már nem ül a bakon. Messze a repülő szánkától, kezében kést villogtatva, testével földözti fiát. A lovak a gyeplőkbe hágtak és fékevesztetten ragadják el a szánkát, melynek fenekén egy élettelen alak fekszik. Az apa kétségbeesett harozott viv a fenevadakkal. Síró gyermekére nehezdedve fogatja a kést. Szörnyű dulakodás a ragyogó fehérség közepett. Már két farkas vértől piros a hó. De a többi ráveti magát a két áldozatra és széttépi.

A szánka pedig mint vihar száguld a messzeségben. Alkonyatkor Eperjes táján állott meg a három kis ló, megszakadva a fardatságtól, habtól rongyosan, gőzölgőve. A roncolt szánkában a bundák alatt a fiatal asszony hevert holtan.

(„Figaro.“)

...zt is meghalt...
...díjak házaság...
...tetésbe jutottak...
...emes családai...
...akkal. Fraterék...
...Bagossyakkal...
...Kaplony szar...
...Tisza családdal...
...radamus után...
...birtokosa egy...
...szentaimoni

...enz és hitel...
...ányu, ismeret...
...tartott fel...
...zeni keresked...
...beni folyó 188...
...brecezeni keres...
...tal nagyszámú...
...és kéredély...
...asának czélla...
...et iskolájában...
...annál és tudv...
...esetlen azavak...
...nyos szinezet...
...om némi mara...
...és a pillanatnyi...
...többeknek...
...hogy azt szel...
...né teszem. Ránk...
...re kis jó akaró...
...nyes szavakba...
...komoly köve...
...ma: Az embe...
...s férfi kora a...
...és papirpénz...
...hiteliszterző. A...
...Az idő, mint...
...szóra, pazar...
...a díszes kiáll...
...a kereskedelmi...
...ven is eszközöl...

...ebreczen" mult...
...t azon hírrel...
...Wagner concert...
...volna el, mely...
...is mind inkább...
...a rendezőség...
...concert, nem...
...kakis — a mint...
...adonna Hauser...
...adalmas beteg...
...dig nemcsak a...
...egész tourné...
...most is beteg...
...póki nem fog...
...ebreczen" szer...
...ett hír kikerült...
...a közönségben...
...mint évek óta...
...az anyagi sí...
...him conozterek...
...re elég bizony...
...jegyek kiadása...
...a forint áru je...
...pappal a con...
...tudva volt a...
...folyton tartott...
...és általában...
...ajánlkozás. Az...
...a rendezőség...
...y hamis hírek...
...rt már néhány...
...ya miatt elma...
...idegen művé...

...zót szólhatott...
...agát a hóba. A...
...ermeszi meg...
...meleg bundája...
...nevadák szűn...
...ban. A szánska...
...Előttük, mő...
...íres a havas

...kevés ennyi...
...gyzerre rohan...
...tt mindeniknek...
...teher ködbe...
...pópa láta...
...élete hadrend...
...je lovait. Az...
...farkasok meg...
...grani a szán...
...A szegény ál...
...askodnak. Az...
...ak vonítanak...
...fapaszakodott...
...etten ugrik fel...
...tos sikoltással

...kon. Messze a...
...st villogtatva...
...a gyepőláb...
...fjék el a szán...
...telen alak fek...
...reztot viv a fe...
...hezéredve for...
...lás a ragyogó...
...kas vértől pi...
...agát a két ál...

...har szaguld a...
...berjes táján...
...szakadva a fá...
...gözölgöve. A...
...alatt a fiatal

... („Figaro.“)

— Olcsóbb vasuti jegyek. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő hó elejétől fogva oly szelvényeket fog kibocsátani, amelyekben 1 frtos, 50 kros és 10 kros értékű jegyek lesznek s a melyekkel a vasuti pénztárnaknál rendes vasuti jegyet lehet váltani. Egy szelvényben 50 frt értékű értékjegyet lesz a melyért 70 frt erejű adnak ki vasuti jegyeket. A ki tehát 50 frtért egy szelvényt vesz, az a szevényben levő értékjegyekért 70 forint áru vasuti jegyet kap, vagyis 40 %-kal olcsóbban utazhatik. Ily szelvényre persze csak azoknak van szükségük, akik egy éven át többször utaznak s a kik legalább is 60—70 frtot költenek a vasutra. A szelvényben foglalt értékjegyek csak azon évre bírnak igényvel, a melyben váltattak s csakis azon személyek által használhatók, kik azt megváltották. Főlemlítjük, hogy ily értékjegyekkel nemcsak a magyar állam vasutaknál, hanem az arad temesvári, a magyar-északoloti, a kassa oderbergi, a magyar-nyugati, a magyar gácsországi, valamint a budapest pécsi, pécs barosi és mohács pécsi vasutaknál is lehet jegyet váltani és pedig minden vonatra, tehát a gyorsvonatra is. — Menettérti, körutazási, vagy egyéb mérsékelt áru menetjegyek azonban ily értékjegyekkel nem válthatók. Ily értékjegyekből összeállított szelvények 50 frtjával csakis a magy. királyi államvasutak menetjegyjárdájában — Kacz Jakab üzletében — válthatók.

— Bismarck a táviródróton. Bismarck beszédéről az úlas napján Berlinből 1218 távirat ment szét a különböző napi lapoknak, összesen 194,296 szóval, 326 városba. A beszéd egész terjedelmében 10,997 szó volt. A táviratok több nyelven történt. A táviratok gyorsabb elküldése végett 235 hivatalnokot rendeltek ki, csupán e táviratok elintézésére, a kik 222 készüléken sürgönyöztek, még pedig 60 Hughes-gépen, 155 Morse féle készüléken és 7 Estienne gépen.

— Elvesztették a keresztelendőt. Különös eset történt a minap a Nyírségen. Egy szentesi pusztáról a bába és a komaasszony színon keresztelni vitték Ny-Lugosra az új szülöttet, a ki a kasban feküdt bundák és párnák közé eltemetve. A mint a pópa udvarára értek, vették észre nagy rémületükre, hogy a csecsemőt elvesztették utköben. — Visszaindultak tehát keresésére, meg is találták, de már halva volt a gyermek.

— Az elmebeteg bajor királyról. Münchenből írják: Valóban lehangolóak a hírek, mik Fürstenriedből, I. Ottó bajor király önkéntelen székhelyéről, Mária anyakirálynő ottani látogatása alkalmából érkeznek. Az anyakirálynő kétszer járt Fürstenriedben hitába, minthogy fiának állapotja nem engedte meg, hogy anyját láthassa; tegnapelőtt reggeli harmadszor tett kísérletet, hogy személyesen győződjék meg, egyetlen megmaradt szerencsétlen gyermeke hogylétééről. Az anyakirálynő egy udvartiszt és egy orvos által kísérvé lépett a szobába, melyben a szánalomra méltó fejedelem az ablakmelyében állt, ujjaival közönyösen dobolva az ablaktáblákon. A királyi anya Ottóhoz sietett néven szólította, de a király meg sem fordult, mintha nem is hallaná. Könnyes szemekkel, anyai gyöngédséggel ismétlé a királynő rövid szünetekben: „Ottó, Ottó, hallod?“ De nem kapott feleletet, csak később hallatták a szegény király néhány dadogó hangot. A saját anyját sem ismerte meg és teljesen érzéketlenül, nem törődve a jelenlevőkkel és merően a hóval borított tájat nézve, folytatta dobolását. Egyszerre megrezent, szenvedélyes cigarettézó lévén, mohón ragadt meg egy cigarettét, melyet az ablakpárkányon megpillantott s kiegyenesedve kiáltott: „üzet!“ — A bánatos anya ismételt kísérleteinek sem sikerült fia elmesötéséget pillanatra is eloszlaltatni és magát általa fölismeretni. Fájdalmas arccal fordult el és zokogva távozott. E jelenet tanui azon meggyőződéssel hagyták el Ottó királyt, hogy tőbolya a legmagassabb fokot érte el, minthogy még csak rövid idő előtt is voltak pillanatai, midőn egyes személyeket megismert, de most már a saját anyját sem ismeri. Testi egészségéről sem nyilatkoznak kedvezőleg, ámbár jelentékeny rosszabbodás közvetlen veszélye fenn nem forog.

— A farkasok köz. Szinte hihetetlen rémes esetet írnak Csengerből, (Szathmárme gyéből). Az eset következő: Egy földműves a nejevel és 6 éves leánykájával kocsin haladt a tanyája felé. A szekeren volt egy kereskedő is; a kit az ember szivességből vett föl szekere. A mint haladnak, négy farkas támadja meg a szekeret s már a szekerre is ugráltak az éhes fenevadak. Ekkor a kereskedő fölkapta a szegény embernek 6 éves leánykáját és mie lött a szerencsétlen szülők, a kik a borzasztó tett láttára mintegy megkövülten bámultak, megakadályozhatták volna, a gyermekek a farkasok közé dobták, kit a farkasok menten izekre téptek.

— Biharmegyei hírek. A biharmegyei nőegyletnek Br. Gerliczy Felixné 12 új alapított tagot küldött. Ezek között vannak: Tisza Istvánné 100 frttal, gr. Csekovits Endréné 100 frttal, Lukáts Antalné 100 frttal, Des Escherollas K. Sándorné 200 frttal, Lipovniczky Sándorné 100 frttal Zay Subich Ilona 50 frttal. — Betöréses lopás. Vakmerő betörést követett el Nagyváradon Dr. Friedländer Sámuel ügyvéd lakásán. A nyitva levő ablakon az ismeretlen egyén bemászott a szobába s ott a szekrényből mintegy 600 forint értékű ékszert ellopott. A nagyváradi tüzoltó bál vasár-

nap zajlott le a Sas nagytermében, teljes megelégedésre a rendezőknek s a nagy, igen nagy jelenlevő közönségnek. A bál körülbelül ezer forintot jövedelmezett. — A székegy hidi csolnak- és koresolyaegylet f. hó 11-én tartá meg bohócszertélyét, mely igen jól sikerült. Az ottani polgári olvasókor táncvigalmá még e hó 4-én ment végbe. A mulatságon szép közönség volt jelen. — B. Ujjfaluban a jegyzői egylet javára rendezett táncmulatság kitünően sikerült. Jelen voltak: Asszonyok: Bottyán Gáborné, Ertsey Dezsóné (Mező Keresztes), Fazekas Lászlóné, Füzesséry Kálmánné (Sáránd) Gaál Károlyné, Gulyás Bálintné (Szent Péterszeg) Gyulai Lászlóné, Halász Kálmánné (Mező Keresztes), Kerekes Gyuláné, Karakas Dánielné (Henczida), Kovács Ferenczné, Katona Jánosné (Csökmő), özv. Nadányi Kornélné, Papp Edéné (Zsáka), Papp Gergelyné, Reke Vilmosné (Mező Keresztes), Szunyogh Lorándné, özv. Szabó Miklósné (Furta), Tardy Sándorné. Leányok: Fekete Ilka (Szent János), Füzesséry Piroksa (Sáránd), Fodor Mariska (Simánd) Halász Ilonka (Mező Keresztes), Katona Juliska (Csökmő), Kovács Jolánka, Moldoványi Anna (Simánd), Papp Róza és Vilma, Papp Mariska (Zsáka), Sinay Emma (Debreczen), Titzer nővérek és még sokan.

Hajduvármegye közgyűlése.

Debreczen 1888. febr. 15.

Hamvazó szerdához illő komoly hangulat uralkodott kezdetben a nagyteremben. Ujjan csendesen, halgatón viseltek magokat az emberek, mintha mindegyiket az önmagába térés szállotta volna meg. Kevesen is voltak. A poseidon-szigonyhoz hasonló alaku asztalnál akár mindnyájan elfértek volna, ha a fal mellé nem húzódik a kis piros pozsgás Adler Ignác, meg a hátsó kisírók közé Padrah Sándor, a ki talán legszorgalmasabb tagja a közgyűlésnek az új (megye) anyák között. Már azt lehetett hinni, hogy az egész ülés inkább nevezhető lesz a tisztviselők összejövetelének mint a törvényhatóság közgyűlésének, a midőn egyszerre csak bevonult Szoboszló és Bözörmény egy csapat virilista és választott képviselőszemélyében, a mivel a ház képe is megváltozott, de nem ám még ekkor az előbbi hangulat, a midől senki sem gyaníhatta volna, hogy a sok egyhangu, tudományvetetik, „jövahagyatik“ után olyan szóvitának magvát rejtegette titoktartó méhében, a minőt Osvarth Ferencnek abból az igénytelen kérdéséből támadt, hogy a debreczen-csapi hadászati ut hajduvármegyei szakasza fenntartására szükséges kőanyag szállításával nyilvános árlejtés útján bizatott-e meg a vállalkozó. Pedig olyan vihar tört ki, hogy az csaknem szétszórt egy megkötött szerződést, s esetleg elfújhatott volna néhány darab ezres bankjegyet is a vármegye pénzárából.

A közgyűlésről írott tudósításunk a következő:

Gróf Dégenfeld József főispán hivatkozván a tárgysorozat nem sok, de eléggé fontos pontjaira, a közgyűlést megnyitottak nyilvánítja. Oláh Károly felolvassa, a mai közgyűlést megelőző évnegyedről szóló a l i s p á n i j e l e n t é s t, mely dicsérrel emlékezik meg a mult évi december s idei februári számonkérő székelen tapasztalt szorgalmáról, buzgalomáról, pontosságáról a központi és járástisztviselőknek, valamint a polgármesterekéről s e tekintetben haladást constatál. A közmunkaváltásról tartozások végrehajtók által beszédesnek azon eredménye lett, hogy megemellett évente 100000 frtot felül haladó hátralekkel zárult a közmunkaváltás pénztára, addig az idén a hátralek lepadt 65169 frtra, sőt január végén a hátralek már csak 61 ezer frtot tett. A jelentés kiterjeszkedik továbbá a tanügyre, főszórási intézkedésekre, s néhány nevezetesebb, megérett érdeklő esemény elsorolására. A jelentés minden megjegyzés nélkül tudomásul vétetett.

Az 1887. évi XLI—XLVIII. t. czikkek kihirdetettnek, Felolvastatik a belügyminiszter ama leirata, melyben megerősíti a vármegyei közgyűlésnek Dorog városnak 1886. évi költségvetésébe az ottani g. kath. iskola javára 2000 frt évi segély fölvetelét megengedő határozatát. — A leirat tudomásul vétetik s arról Dorog és a 2000 frt segély megszavazása ellen felelőbb Orosz József értesítettnek.

Ugyancsak belügyminiszter értesíti a vármegyei közgyűlést, hogy a faiskolák tárgyában készített megyei szabályrendelet már tárgyalás alá vétetett; a közönséget az érdemleges határozatról később fogja tudatni.

A közmunka és közlekedésügyi miniszter némi lényegtelenebb megjegyzésekkel helybe hagyta a f. évi vármegyei utentartási költség előirányzatot, ugyszinté Földes és Szovát községek felelbbzésének mellőzésével a közmunkaváltásnak 2 frttal, illetőleg 60 krban való megállapítását.

A választások. Az üresedésben lévő árvaszéki ülnöki, esetleg az ennek beöltése által netán üresedésbe jövő más tisztállás választás útján betöltése végett a közgyűlés részéről Rásó Gyula alispán ajánlata a kijelölő bizottságba kiküldeték: Czegléd János polgármester, Budaházy László és Pénczés Sándor; a főispán ur részéről kinevezettek Lipovniczky Imre, Tury Albert és Ray Lajos. Az ülés néhány percznyi felfüggesztése után a kijelölő bizottság előterjesz-

tette, hogy az árvaszéki ülnöki állomásra egyet-lenny pályázat adatott be, Sepsy Dezső III ad aljegyző s helyettes ülnök részéről, a ki ajánlatbáhozaván, egyhangulag megválasztottnak jelentetett ki. Az ekkor megüresedett III. aljegyzői hivatalra szintén egy pályázót jelentkezett: Papp Lajos közigazg. gyakornok, tb. szolgabíró s helyettes III aljegyző, ki is kandidatióba hozatván, hasonlóképp közmegegyezéssel III ad aljegyzővé megválasztott. A hivatalos esküt mindketten azonnal leteszik.

Gr. Dégenfeld József főispán megyei tisztteleb elítisztii ügyészek k é kinevezi: Dr. Nagy Gábor h. nánási, Dr. Czegléd Mihály szoboszlói, Major Gyula bözörményi, és Szóllósy János p. ladányi ügyvédek.

Árvaszéki elnök helyettesé Orosz Endre árvaszéki ülnök kiáltott ki.

Némi vitával Rásó Gyula, Lipovniczky Imre, Dégenfeld József gr. és Szinay Gyula felszólalása után a közgyűlés belegezett, — hogy Fodor József közszállítási vállalata Bözörmény, Durog és Nánás városok vasuti feljáró útjaira nevez a még hátralévő 9 évre átengedessék Reichmann Hermannnak. A b. újvárosi köut netaláni kiépítése esetén kötött közszállítási szerződés azonban továbbra is kötelezi s kiépítés esetén a most kiutaltatni rendelt 1000 frt. kantiót ismét tartozik visszafizetni. Még hevesebb vitát keltett a debreczen-csapi ut hajduvármegyei szakaszának 6 éven keresztül fenntartásához szükséges tört köszállítása iránt Reichmann Hermannal kötött szerződés, mely nyilvános árverésen kívül köttetett meg Rásó Gyula alispán által azon indokból, mert Reichmann a követ a kiépítéskor az állammal kötött szerződésben megajánlott árnál is jutányosabban hajlandó szállítani és mert egyáltalában nem is lehetett reményleni, hogy más valaki olcsóbbért vállalkozhasson erre, legközelebb Reichmannnak lévén kobányja. Osvarth Ferenc elvi szempontból helytelenítette a szállítás kadásánál a nyilvánosság mellőzését, miért is Rásó Gy. maga kérte hogy tehát bontsák fel a szerződést s hirdetessék nyilvános árverés. Sokan szólottak e tárgyhoz: Lipovniczky Imre, Oláh Károly, Szinay Gyula, Sándor Kálmán, gr. Dégenfeld József, Lada János, Fekete Sándor mindannyian a szerződés elfogadását sürgetvén, melynél előnyösebbet a fennálló viszonyok között nyilvános versenytárgyalás útján sem lehet elérni. A többség kettő elejében a szerződést jóvá is hagyta.

Szóvát, Nádudvar, Csege-községek szervezési Bözörmény és Nádudvar közgyűlési ügyrendjére vonatkozó módosított szabályrendeletek a tisztii ügyész jelentése és az állandó választmány előterjesztése alapján jóváhagyattak. Nagy Sámuel nádudvari volt jegyző sikkasztási ügyében Osvarth Ferenc azon módosító indítványával szemben, hogy ezen ügy összes iratokkal végeldöntés végett a megye részéről a minisztériumhoz is felterjesztessék, elfogadtatott az állandó választmány javaslata, mely szerint ezen küldöttségileg megvizsgált ügy lebonyolítás végett bizácssá a közgyűlést képviselő testületre, mely jog az 1886 XXII t. cz. értelmében azt illeti meg, az eljárás ellenőrzése pedig a szolgabírói hivatal teendője lévén.

Felső és Alsó-Józsa községnek megengedtetett, hogy a rájuk kivetett 1888 évi közmunkaváltásig fele részét új községű építésére fordíthassák minden ebből vonható következtetés nélkül.

H. Bözörményi képviselő testületének az ottani egyházi és iskolai személy városi javadalmazását beszűntető határozatot Szeremley József és Orosz Gyula felelbbzésre a megyei közgyűlés feloldotta.

S z i n h á z.

Tegnap a farsang utolsó napjára való kacagtató bohóságot adtak a színházban Nestroynak életerős „Lumpacius vagabundusát“. Az általában közepes sikerű előadás keretéből magasan kiemelkedett Rónaszéki és Püspöki, emez Cérna szabót adván eleven, fürge játékban, amaz Lábszjy csizmadiát mutatta be türilmetszett eredeti típusos vonásokkal, melyekkel folytonos nevetésben tartotta a házat. Hosszas betegeskedés után ismét üdvözölhetjük a színpadon Ellinger Ilonkasszonyt, ki Rónaszékinél Luftbergerné leányait játszotta az ő szokott kedvességével. A Tündérország illuzióit nagyon rontották a női szereplők, kiket csak élénk fantáziával lehetett tündéreknek nézni. Ezen farsangos szellemi élvezet után következett Grigolatis Preciosa kisasszonynak, a „világhírű repülő tündér“nek első vendégjátéka. — Kevésbé lelkesülünk ugyan azért s épen nem vagyunk barátai annak, hogy a színpadon bűvészek, erömvészek, — sodronyon tánczóld muzsik vendégszereltessegek; hanem tekintettel ama körülményre, hogy a közönség az ilyenek mindig szívesen nézi s inkább lendítenek valamit az igazgató nyirkorgó finánczális szerében, jóakarattal mégis csak el kell azt néznünk. Különb Grigolatis Preciosa kisasszony produkcióit egészen újjak ezen a színpadon, milyeneket a debreczeni közönség még nem látott. A kisasszony, ki mellesleg megjegyezve igen bájos jelenség, telve keccsel, gráciával, nem olyan légi repüléseket végez, mint azok, kik eddig a karzatról kifeszített sodronyon ereszkedtek le; hanem egy teljesen láthatatlan külön készűlék segítségével, földre tévedt an-

gyalhoz hasonlóan röpked ide — s tova a légben. Bemutatott egy magán tánczot is, melyet ritkán látható könnyedséggel lejtett. Valami költői, az ő kór mythologiai világába visszavarárszó jelenet az is, midőn a karzatról lebecsült galambok kiterjesztett karjaira szállonganak s a kedves galamb, csoportozattal a levegőbe száll. Preciosa kisasszonyt érdemes megtekinteni. Tegnap este a ház bérletszűnetben egészen tele volt.

A hitves első előadása nem szombaton, hanem hétfőn lesz bérletfolyamban. Az előadást Zilahy távlléte késlelteti, a ki nővére eskü öjére utazott s így nem vehet részt a próbákban.

A mára hirdetett „Király fogás“ helyett Dobó Sándor hirteleni betegsége miatt Lecocq legszerencsésebb operettje „Angot asszony leánya“ adatik. Erről az operettéről felelevenítése alkalmából érdekesnek találjuk egyet s mást elmondani. Angot asszony leányának librettoját Clairville, Siraudin és Koning közösen csinálták s ahhoz a zenét Lecocq 1872-ben a brüsseli Fantiasies Parisiennes színház igazgatója kérésére írta s legelőbbet vendőtt a Clairette és Lange duettejével és az öszeesküvők choruzával, melyek az operette legpompásabb számai. A brüsseli igazgató jóslata, hogy egész vagyont vitt Lecocq-hoz, beteljesült; mert Brüsszelben 100-szor adták egymás után Angot asszony leányát s a párisi Folies Dramatiquesben 412-szer; s ez a 412 előadás csaknem 2 millió frankot jövedelmezett. Párisban már túl vannak az operette 800 dik előadásán s az Eden-színházban ma holnap megérik az 1000-dik előadást. Ilyen bámulatos sikert ért az el Európa csaknem minden nagyobb városában.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, csütörtökön, 1888. febr. 16 án:
GRIGOLATIS PRECIOSA Kisasszony
3 dik fellépte.
Husarak.

Megálapítva s bejelentve 1888. február 15-től 22-ig.
32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.
32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a.
36 kr. Erdei Ferencznel Csapó-utca 240 sz. a. Bányu utca 2284 sz. a. Varga u. 2238 sz. a. Rác Lajosnál Liba utca 2061. sz. a. Nagy Mihálynál Pfa utca 10 sz. alatt.
38 kr. Rác Györgynél Czeglédutca 2599 sz. a. Rózsater 10. sz. alatt. Csapó utca 10 sz. a.
44 kr. a három izraelita székben a piacon. — Minden többi bejelentett 26 mé-szárszékben pedig 40 kr.
Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krrel drágább.
Debreczen, 1888. Február 14.

Terményárak a debreczeni piacon.
1888. február 14 én.

Egy m.-máza	feles,	közép,	alsó.
Buza	6.50	6.40	6.30
Kétszeres	5.40	5.30	5.20
Rozs	4.70	4.60	4.50
Arpa	4.60	4.50	4.40
Zab	4.80	4.70	4.60
Tengeri uj	5.40	5.30	5.20
Köles	5.00	4.75	4.50
1 zsák Burgonya	1.80		
100 kl. szalonna	52.00	51.00	50.00
100 kl. háj	54.00	53.50	52.00

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Eladó tengeri.
1400 m.-máza Ó-tengeri (1886-iki termés) eladó, — értekezhetni SZABÓ LAJOS fiaik cégnél Debreczenben.

Hazánk legkedveltebb szénsavdús
SAVANYUVIZE
A MÓHAI FORRÁS
ÁGNES
Ő fensége Iózséf főherczeg és ő felesége Milán szerb király asztalán rendes italul szolgál.
Hittűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknak.
Legjobb asztali és üdítő ital.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. Évi szállítás 2 millió palack.
Orsz. főraktár: **Édeskuty L.**, m. ktr. és szerb Budapest: **Édeskuty L.**, kir. udv. szállító
Ugyan nem kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és érendőzlőben.

